

Lehet jó hír, hogy a gépek elveszik a munkádat

ÁRVAI PÉTER, A PREZI TÁRSALAPÍTÓ-VEZÉRIGAZGATÓJA

http://index.hu/gazdasag/penzbeszel/2017/07/19/lehet_jo_hir_hogy_a_gepek elveszik_k_a_munkadat/

2017.07.19. 08:21

A San Franciscó-i ködös, nyirkos időben legtöbbször gyalog járok dolgozni. A Prezitől hazáig először a SoMa negyeden kell átmenni: itt vannak a világszerte ismert sikeres techcégek irodái, a Linkedintől a Twitteren át egészen a Google-ig. Ezután jön a pénzügyi központ, amit egyszer csak felvált a kínai negyed, ahol még ma is látni idős kínai asszonyokat, amint hatalmas lavórokba pakolják a frissen mosott ágyneműket. Róluk gyakran eszembe jut a nagymamám, akinek kézzel kellett mosnia a nagyapámra, édesanyámra és az öccsére is. Neki a használt pelenkák tisztítása vagy egy lepacsált terítő egész napos munkát adott. Először is fel kellett forralnia a vizet, aztán feltölteni a kádat, szappanosítani a vizet, végül pedig sikálni a ruhákat és teregetni.

Máig, ha meghallok egy mosógépet dolgozni, elsősorban nem a centrifuga zaját, sokkal inkább a szabadság hangját hallom. Nagymamámnak és generációjának a mosógép nem egyszerűen megkönnyítette az életét, hanem elhozta a szabadságot.

Hogy azt kezdjenek a korábban mosással töltött órákkal, amit csak akarnak. Voltak, akik elmentek tanulni, néhányan több időt töltöttek a gyerekeikkel, a legtöbben azonban új munka után néztek. Olyan munka után, amely után már fizetést is kaptak. A lényeg a választás lehetősége, a választás szabadsága volt.

Nem a munkánk fog hiányozni, mert már most sem szeretjük

A mosógép megjelenése egy olyan különleges alkalom volt, amikor tömegek dönthettek szabadon arról, mit kezdjenek az idejükkel. Ugyanúgy, ahogyan most a mesterséges intelligencia megjelenése és az automatizálás is rengeteg embernek ad újra időt és szabadságot.

Az automata mosógép időt és energiát takarított meg

Fotó: Manchester Daily Express

Persze a legtöbben ma még félünk is az automatizációtól, hiszen látjuk, hogy a hipermarketekben néhol nincsenek már pénztárosok, a futószalag mellett nem

emberek, hanem robotok szerelik az autókat, az önvezető autók, kamionok és buszok pedig belátható távolságra vannak. A magyar gazdaság a szerkezete miatt különösen kitett ezeknek a változásoknak, ezért itthon rengeteg munkahely fog eltűnni.

A nagymamám esetében, amikor a gépek keserves munkát váltottak fel, mindenki örült a változásoknak. Ezúttal azonban szorongunk, mert a megélhetésünk kerül veszélybe. Ez nem jelenti azt, hogy a munkák bármennyivel is jobbak lennének, mint a mosóteknő feletti görnyedés. És ahogyan a nagymamámnak sem hiányzott a mosás, amikor megjelentek a mosógépek, nekünk sem fog hiányozni a mostani munkánk.

Azért nagy kihívás a mostani automatizáció, mert nemcsak új foglalkozásokat kell kitalálnunk, hanem azt is,

miből élnek majd az emberek, amíg teljesen átalakul a munka világa.

Ezért beszélnek egyre többen alapjövedelemről, vagy ezért vetette fel Bill Gates, hogy a gépek munkája után fizessünk adókat, és legyen ez a megélhetés alapja.

Annak ellenére, hogy nehéz feladatnak tűnik, bizakodhatunk. Az utóbbi hatvan évben hatalmasat nőtt a világgazdaság, és mivel a gépek még nálunk is hatékonyabban tudnak dolgozni, ez a növekedés folytatódni fog, vagyis lesz mit elosztani.

A fizetés megoldása nem elég

Ha távolabbra tekintünk és megoldjuk a megélhetést, még mindig marad egy nagy kérdés: mihez kezdünk a felszabaduló idővel? Nagy kár lenne megint olyan foglalkozásokat teremteni, amelyek nem tesznek boldoggá minket, amikor a gépek úgymint biztosítják a megélhetésünk nagy részét. Tehát, kellene egy modell arra, hogyan érhetjük el, hogy az emberek több mint 13 százaléka legyen elégedett az életének egyharmadával, a munkájával.

Szerencsére egyre többet tudunk arról, mi szükséges egy elégedettebb élethez. Az elmúlt években három alapvetés fogott meg a legjobban:

1. Folyamatosan fejlesszük és ápoljuk a testünket, az elménket.
2. Építsünk személyes és autentikus emberi kapcsolatokat.
3. Találjunk értelmet abban, amit csinálunk.

Fotó: Kovács Attila

Az első cél valójában azért fontos, hogy meg tudjuk valósítani a második kettőt. Figyelnünk kell, hogy adjunk elég időt a testünknek és az elménknek, hogy pihenjen és feltöltődjön. Enélkül nem lesz elég energiánk arra, hogy felületes barátságok helyett autentikus emberi kapcsolataink legyenek, amelyek valódi együttlétek lehetőségét kínálják. A felszínes és rossz kapcsolatok ugyanannyira ártanak, mint a magány.

A harmadik pont fontosságáról a Preziben tanultam a legtöbbet. Valami magasabb célt, értelmet találni a mai világban. Ez különösen nehéz, mivel egyre több inger ér bennünket, így gyakran nem látjuk lényegét. A figyelmünk az utolsó szűk keresztmetszet, amiért egyre többen harcolnak. Az üzenetek, az értesítések és a klikkek ma sok pénzt termelnek, de nem adnak értelmet a céljainknak. Ezért fontosak az olyan technológiák, amelyek segítenek kiszűrni a zajból a lényegét, segítenek meglátni a fától az erdőt.

Az automatizáció megjelenésével tehát feladatot és lehetőséget is kaptunk:

lehetőséget, hogy olyan munkahelyeket teremtsünk, amelyek nem teszik unalmassá életünk egyharmadát, és nem mennek a boldogságunk rovására. Azt gondolom, a fent említett három dolog nélkül a jövő munkái nem lesznek jók. És azt is, hogy a jó munkák megteremtéséhez először is a fentiekre kell dolgozni. Azért, hogy 60 év múlva ne ugyanennyi ember legyen alulmotivált. Egyre többen éljenek teljes életet úgy, ahogyan a Start Trek világban.

Star Trek vagy Star Wars?

A sci-fi-írók ugyanis már évtizedekkel ezelőtt elképzelték a jövőt. Ennek két ismert változata a Star Trek és a Star Wars. Ezek a világok három dologban mindenképpen azonosak:

- Fejlett a mesterséges intelligencia és az automatizáció elterjedtsége.
- Az embereknek nem kell aggódniuk a megélhetésük miatt, nincsenek éhínségek.
- Olyan technológiákkal rendelkeznek, amelyek ténylegesen képesek elpusztítani az egész világot.

Ezek az elképzelt világok mára nem tűnnek elérhetetlennek, várhatóan még ebben a században elérjük ezt a technológiai fejlettséget. Amiben azonban nagyon különbözik a két világ, hogy mire használják a szabadságot, amit a felszabaduló idejükkel nyernek.

A Star Wars világában a Halálcsillag harcai viszik előre a történet, míg a Star Trek világában a Csillagflotta utazásai, amelyek célja a tudás növelése. Lényegesen különböző tehát a szereplőket mozgató motivációk hangsúlya még akkor is, ha természetesen mind a két világban vannak háborúk, illetve jók és rosszak.

Fotó: Paramount

Pontosan ezért fontos, hogy már most olyan dologgal töltsük az időnkét, amiért tudunk lelkesedni. A Star Trek világában hasonló emberek vannak, mint a Star Warsban. De van egy nagy különbség: a Star Trekben az emberek sok időt és munkát tesznek az imént felsorolt három dologba. Az egy reflektív társadalom. A Star Warsban viszont erre nincs idő. Azért tud Darth Vader uralkodni, mert a rohamosztagosok nem kíváncsiak a világra, nem fejlesztik magukat, a kapcsolataikat, és nem keresnek értelmet az életüknek.

Az tehát a kérdés, mit teszel az életedben azért, hogy a két vízió közül a Start Trek világa valósuljon meg.

Az automatizáció és a mesterséges intelligencia ugyanis mindenképpen megérkezik, a szabadság a miénk lesz. Neked kell választani, mire fordítod a felszabadult, új idődet.

(A beszéd eredetileg a Brain Bar Budapesten hangzott el.)

Borítókép: Kézi mosás 1938-ban. Fotó: J. A. Hampton / Getty Images Hungary.